

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 17CoCsp/50/2021
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8521200008
Dátum vydania rozhodnutia: 12. 04. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Jana Burešová
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2022:8521200008.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Jany Burešovej a členov senátu JUDr. Moniky Juskovej a JUDr. Eduarda Valenčina, v právnej veci žalobcu: Intrum Slovakia, s.r.o, so sídlom Mýtna 48, 811 07 Bratislava - Staré Mesto, IČO: 35 831 154, právne zastúpenému: JUDr. Jánom Šoltésom - advokátom, so sídlom Mýtna 48, 811 07 Bratislava, IČO: 37 927 795, proti žalovanému: D. W., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom D. XXX, XXX XX E. F., o zaplatenie 170,85 eur s príslušenstvom, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Stará Ľubovňa č. k. 5Csp/3/2021-82 zo dňa 07.09.2021, takto

rozhodol:

Potvrdzuje rozsudok prvoinštančného súdu v zamietavom výroku a vo výroku o trovách konania.

Žalovanému nárok na náhradu trov odvolacieho konania nepriznáva.

odôvodnenie:

1. Okresný súd Stará Ľubovňa ďalej „súd prvej inštancie“) napadnutým rozsudkom rozhodol:
I. Žalovaný je p o v i n n ý zaplatiť žalobcovi istinu 87,76 eur spolu s úrokom z omeškania 5,00 % ročne: zo sumy 21,94 eur od 19.1.2018 do zaplatenia, zo sumy 21,94 eur od 20.2.2018 do zaplatenia, zo sumy 21,94 eur od 20.3.2018 do zaplatenia, zo sumy 21,94 eur od 19.4.2018 do zaplatenia, to všetko do 3 dní od právoplatnosti tohto rozsudku.
II. V prevyšujúcej časti žalobu z a m i e t a.
III. Žalobcovi nárok na náhradu trov konania n e p r i z n á v a.

2. V odôvodnení svojho rozhodnutia súd prvej inštancie uviedol, že žalobou sa žalobca domáhal, aby súd uložil žalovanému povinnosť zaplatiť mu istinu vo výške 87,76 eur, zmluvnú pokutu vo výške 83,09 eur, úrok z omeškania vo výške 5,0 % ročne z tam uvedených súm a náhradu trov konania. Žalobu odôvodnil tým, že dňa 8.7.2020 došlo k postúpeniu pohľadávky vyplývajúcej zo Zmluvy o poskytovaní verejných služieb zo spoločnosti Slovak Telekom, a.s. na žalobcu. Medzi Slovak Telekom, a. s. a žalovaným bola uzavretá zmluva o poskytovaní verejných služieb v znení Dodatku. Na základe tejto zmluvy bol žalovanému aktivovaný program služieb. Slovak Telekom, a. s. sa so žalovaným dohodli na pravidelnom uhrádzaní ceny za poskytovanie verejných služieb podľa Cenníka. Žalovaný si neplnil svoje zmluvne dohodnuté záväzky tým, že neuhradil Slovak Telekom, a. s. vystavené faktúry. Žalovaný je s úhradou faktúr v omeškaní, preto si žalobca uplatňuje aj zákonný úrok z omeškania a náhradu trov konania.

Súd prvej inštancie dospel k záveru, že v danom prípade uzavretou zmluvou sa žalovaný zaviazal k finančnému plneniu za služby, ktoré mu poskytoval právny predchodca žalobcu, tieto služby mu boli riadne fakturované a žalovaný ich neuhradil. Súd preto považoval za právne dôvodné vyhovieť žalobe

o zaplatenie faktúr, pokiaľ ide o poskytnutie konkrétnych služieb a to v celkom v sume 87,76 eur (vo faktúre č. XXXXXXXXXXXX v sume 21,94 eur, vo faktúre č. XXXXXXXXXXXX v sume 21,94 eur, vo faktúre č. XXXXXXXXXXXX v sume 21,94 eur, a vo faktúre č. XXXXXXXXXXXX v sume 21,94 eur), keďže povinnosť žalovaného zaplatiť cenu služieb vyplýva zo samotnej zmluvy, ale najmä z § 43 ods. 12 písm. b/ citovaného zákona o elektronických komunikáciách. Žalobca sa zároveň domáha zaplatenia sumy 83,09 eur, ako zmluvnej pokuty dojedanej na zabezpečenie záväzku viazanosti. Súd zistil, že ustanovenia o zmluvnej pokute tvorili predtlač zmluvy bez možnosti voľby jej prijatia alebo odmietnutia. Vzhľadom na charakter dojednania a jeho začlenenia v texte právneho úkonu, nie sú pochybnosti, že zmluvná pokuta nebola dojednaná individuálne. Zmluvná pokuta, ktorá nebola individuálne dojednaná a ktorá spôsobuje hrubú nerovnováhu v právach a povinnostiach v zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa, je v rozpore s ochranou práv spotrebiteľa, ako aj v rozpore s Chartou základných práv Európskej únie. Dojednaná zmluvná pokuta je teda neprijateľnou zmluvnou podmienkou. V zmysle ustanovenia § 53 ods. 5 OZ je neplatná. Z uvedených dôvodov súd v prevyšujúcej časti žalobu ako nedôvodnú zamietol. O trovách konania rozhodol podľa § 255 ods. 2, § 262 ods. 1 a 2 CSP.

3. Proti rozsudku vo výrokoch II. a III. podal v zákonom stanovenej lehote odvolanie žalobca. Uviedol, že súd prvej inštancie nesprávne posúdil, že dojednaná pokuta spôsobuje značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach medzi stranami sporu v neprospech žalovaného ako spotrebiteľa, keď vôbec nezohľadnil regresívny spôsob jej určenia, ktorý je priamo úmerný dodržaniu povinnosti žalovaného zotrvať v zmluvnom vzťahu. Dojednaná zmluvná pokuta nebola neprimerane vyšším zabezpečením oproti hodnote zabezpečenej povinnosti v čase uzavretia dohody o zmluvnej pokute, a preto nie je neprijateľnou zmluvnou podmienkou podľa § 53 ods. 4 písm. s) Občianskeho zákonníka. Žalobca tiež uviedol, že dohoda o cene a poskytovaných službách vrátane poskytnutých zliav boli výsledkom zmluvných dojednaní medzi predchodcom žalobcu a žalovaným. Dojednanie v zmluve o poskytovaní verejných služieb sú dostatočne jasné, určité a zrozumiteľné, nepredstavujúce značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach medzi stranami zmluvy.

Žalobca navrhol, aby odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie zmenil v súlade s petitom tohto odvolania. Proti žalovanému si uplatnil náhradu trov konania za zaplatený súdny poplatok v konaní pred súdom I. inštancie, za zaplatený súdny poplatok za podané odvolanie, náhradu trov právne zastúpenia v plnom rozsahu.

4. Žalovaný sa k podanému odvolaniu písomne nevyjadril.

5. Krajský súd v Prešove ako odvolací súd príslušný na rozhodnutie o odvolaní v zmysle § 34 CSP preskúmal rozhodnutie v napadnutom rozsahu spolu s konaním, ktoré mu predchádzalo v súlade s § 379 a nasl. CSP, bez nariadenia pojednávania a dospel k záveru, že odvolanie žalobcu nie je dôvodné.

6. V odvolacom konaní z dispozičnej zásady vyplýva, že odvolací súd vec prejedná v medziach, v ktorých sa odvolateľ domáha prieskumu. Určením rozsahu napadnutia rozhodnutia súdu prvej inštancie odvolateľ nielen vymedzuje to, ohľadne akých výrokov u rozhodnutia súdu prvej inštancie nastal suspenzívny účinok odvolania, ale súčasne stanoví medze, v ktorých je odvolací súd oprávnený a povinný rozhodnutie súdu prvej inštancie preskúmať.

Odvolací súd preskúmal výrok rozsudku o zamietnutí zmluvnej pokuty a súvisiaci výrok o trovách konania. Vyhovujúci výrok predmetom odvolacieho prieskumu nie je.

7. Podľa § 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka spotrebiteľské zmluvy nesmú obsahovať ustanovenia, ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa (ďalej len „neprijateľná podmienka“). To neplatí, ak ide o zmluvné podmienky, ktoré sa týkajú hlavného predmetu plnenia a primeranosti ceny, ak tieto zmluvné podmienky sú vyjadrené určito, jasne a zrozumiteľne, alebo ak boli neprijateľné podmienky individuálne dojednané.

8. Podľa § 53 ods. 4 písm. k) Občianskeho zákonníka, za neprijateľné podmienky uvedené v spotrebiteľskej zmluve sa považujú najmä ustanovenia, ktoré požadujú od spotrebiteľa, ktorý nesplnil svoj záväzok, aby zaplatil neprimerane vysokú sumu ako sankciu spojenú s nesplnením jeho záväzku.

9. Podľa § 53 ods. 5 Občianskeho zákonníka, neprijateľné podmienky upravené v spotrebiteľských zmluvách sú neplatné.

10. Podľa § 544 ods. 1 a 2 Občianskeho zákonníka, ak si strany dohodnú pre prípad porušenia zmluvných povinností zmluvnú pokutu, je účastník, ktorý túto povinnosť poruší, povinný pokutu zaplatiť, i keď oprávnenému účastníkovi porušením povinností nevznikne škoda. Zmluvnú pokutu je možné dojednať len písomne a v dojednaní musí byť určená výška pokuty alebo spôsob jej určenia.

11. Podľa článku 6 Smernice Rady č. 93/13/EHS z 05.04.1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách, členské štáty zabezpečia, aby nekalé podmienky použité v zmluvách uzavretých so spotrebiteľom zo strany predajcu alebo dodávateľa podľa ich vnútroštátneho práva, neboli záväzne pre spotrebiteľa a aby zmluva bola podľa týchto podmienok naďalej záväzná pre strany, ak je jej ďalšia existencia možná bez nekalých podmienok.

12. Súd prvej inštancie vykonal vo veci dokazovanie v potrebnom rozsahu, na základe ktorého správne zistil skutkový stav a vo veci aj správne rozhodol. Skutkové zistenia súdu prvej inštancie zodpovedajú vykonanému dokazovaniu a odôvodnenie rozhodnutia má podklad v zistení skutkového stavu. Na týchto správnych skutkových zisteniach súdu prvej inštancie nič sa nezmenilo ani v štádiu odvolacieho konania, pričom odvolací súd nemal pochybnosti ani o správnosti právneho posúdenia prejednávanej veci súdom prvej inštancie.

13. Odvolací dôvod nesprávneho právneho posúdenia veci by bol naplnený, ak by na zistený skutkový stav súd neaplikoval príslušnú právnu normu, aplikoval nesprávnu právnu normu, obsah správnej právnej normy nesprávne interpretoval alebo správne zvolenú a správne interpretovanú právnu normu nesprávne aplikoval.

Uvedenej vady sa však prvoinštančný súd nedopustil. Súd prvej inštancie náležite posudzoval právny vzťah ako vzťah spotrebiteľský, ktorý vznikol z titulu Zmluvy o poskytovaní verejných služieb s jej dodatkami. Vo vzťahu k dojednanej zmluvnej pokute správne poukázal na dojednané zmluvné podmienky vyplývajúce z bodu 2 Dodatku k Zmluve o poskytovaní verejných služieb zo dňa 24.03.2017, dospel k správne záveru, že uvedené dojednanie zmluvnej pokuty pre prípad porušenia zmluvných povinností zo strany žalovaného spôsobuje značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech žalovaného.

Žalobca sa stal aktívne vecne legitimovaným po tom, čo zmluvou o postúpení pohľadávok získal od spoločnosti Slovak Telekom, a.s. voči žalovanému pohľadávku.

Odvolací súd len zdôrazňuje a upriamuje pozornosť na zistenie prvoinštančného súdu, že zmluvná pokuta bola dojednaná formuláravo, bez možnosti zo strany spotrebiteľa ju prijať alebo odmietnuť bez vplyvu na zmluvné dojednanie o poskytovaní služieb. Z uvedeného preto jednoznačne vyplýva, že nebola dojednaná individuálne. Žalovaný musel pri uzatváraní zmluvy prijať dojednanie o zmluvnej pokute, nemohol ich vylúčiť. Žalobca neprekázal svoje tvrdenia a preto platí, že zmluvná pokuta nebola dojednaná individuálne a spôsobuje nerovnováhu v právach a povinnostiach žalovanej ako spotrebiteľa. Žalobca ako dodávateľ podnikajúci na trhu poskytovania telekomunikačných služieb je povinný voči spotrebiteľovi sa správať s náležitou odbornou starostlivosťou, čo sa nestalo, čím bola narušená rovnováha zmluvných strán.

Žalobca totiž právo na zaplatenie zmluvnej pokuty odvodzuje od porušenia povinnosti včas a riadne platiť za služby, nesplnenia povinnosti zotrvať po určitú dobu vo vzťahu, čo je neakceptovateľné.

Dojednaná zmluvná pokuta ako neprijateľná zmluvná podmienka je neplatná. Z uvedenej neplatnosti žalobcovi nevzniká ani právo na plnenie a povinnosť žalovaného plniť bez ohľadu, či boli splnené podmienky na aktiváciu tejto povinnosti.

Vo vzťahu k regresívnej zmluvnej pokute odvolací súd uvádza, že sankcia spočívajúca v regresívnej zmluvnej pokute vždy musí zodpovedať nie len času a rozsahu porušenej povinnosti, ale aj charakteru porušenia povinnosti a závažnosti porušenej povinnosti a zároveň sa odvíjať aj od skutočnej a reálnej ujmy, ktorá porušením povinnosti vznikne.

Rovnako neobstojí poukaz žalobcu na to, že zohľadňoval časový aspekt porušenia povinností s klesajúcou výškou podľa dĺžky trvania plnenia zmluvy, tzv. regresívna zmluvná pokuta, ktorej základ sa za každý deň plnenia zmluvy pomerne znižuje. Je potrebné si uvedomiť, že nie každé prípadné porušenie povinnosti je rovnakej intenzity, významu a následkov. Porušením povinnosti pritom nemôže byť využitie oprávnení daných zákonom, či dohodou. Odvolací súd vo vzťahu ku klesajúcej výške zmluvnej pokuty v závislosti od plynutia času viazanosti poukazuje na konštantnú aplikačnú prax Krajského súdu v Prešove, kde v rozhodnutí (okrem iných) sp. zn. 22Co 45/2018 je zmluvná pokuta v danom prípade neprijateľná, keď nezohľadňuje intenzitu a význam toho - ktorého porušenia povinnosti, ani výšku dlhu spotrebiteľa vzniknutého porušením záväzku. V takom prípade je považovaná zmluvná pokuta za

neprijateľnú zmluvnú podmienku, pretože znevýhodňuje spotrebiteľa a dodávateľovi umožňuje aj pri menej významnom porušení povinností uplatniť si zmluvnú pokutu od spotrebiteľa.

V predmetnom prípade sa nejedná o individuálne dojednanie zmluvnej podmienky, ale o formulárovú spotrebiteľskú zmluvu, ktorej obsah žalovaná ovplyvniť nemohla. V pochybnostiach o obsahu spotrebiteľských zmlúv platí výklad, ktorý je pre spotrebiteľa priaznivejší (§ 54 ods. 2 Občianskeho zákonníka).

14. Správne mu výroku vo veci samej zodpovedá aj správny výrok o trovách konania. Za daného stavu odvolací súd rozsudok potvrdil ako vecne správny aj vo výroku o trovách konania (§ 387 ods. 1 CSP).

15. V odvolacom konaní žalobca nebol úspešný, nárok na náhradu trov odvolacieho konania mu preto nevznikol. Naopak fakticky plne úspešný bol žalovaný, ktorému vznikol zásadne nárok na náhradu trov odvolacieho konania (v zmysle § 255 ods. 1 CSP v spojení s ust. § 396 ods. 1 CSP). Z obsahu spisu vyplýva, že žalovanému žiadne trovy v odvolacom konaní nevznikli. Odvolací súd vychádzal z čl. 17 Základných princípov CSP zakotvujúcim procesnú ekonómiu. Rozhodovanie postupom najskôr podľa § 262 CSP v spojení s § 396 ods. 1 CSP o priznaní nároku strane na náhradu trov konania a následne súdom prvej inštancie o výške náhrady trov konania, za situácie, keď oprávnenej strane žiadne trovy v konaní nevznikli, by bolo zjavne nielen nelogické, ale i v rozpore so zásadou hospodárnosti civilného súdneho sporu.

16. Toto rozhodnutie bolo prijaté senátom odvolacieho súdu v pomere hlasov 3:0 (§ 393 ods. 2 CSP).

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Podľa § 420 CSP, dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

Podľa § 421 ods. 1 CSP, dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

Podľa § 421 ods. 2 CSP, dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n).

Podľa § 423 CSP, dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné.

Podľa § 424 CSP, dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané.

Podľa § 427 ods. 1 CSP, dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy.

Podľa § 427 ods. 2 CSP, dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde.

Podľa § 428 CSP, v dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh).

Podľa § 429 ods. 1 CSP, dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom.

Podľa § 429 ods. 2 CSP, povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa.